

Seks døgn på glattcelle

■ Fullstendig uakseptabelt, mener lagmannsretten

Mannen fikk ikke dusje, pusse tenner eller luften på fem dager. I går ble han løslatt. Begrunnelse: fullstendig uakseptable fengslingsforhold.

JENNY SANDVIG

Den norske mannen ble pågrepet torsdag kveld i forrige uke. Først seks døgn senere slapp han ut av glattcellen, og ble overført til Sarpsborg fengsel for varetektsfengsling.

Kritikk. Da hadde mannen, som er etterlyst for et narkotikaforhold i Sverige, sittet fire døgn mer enn regelverket tillater på en celle uten annet enn en madrass og et ullteppe.

Dette sier loven

Den innsatte skal overføres innen to døgn etter pågreipelsen, med mindre dette av praktiske grunner ikke er mulig.

Innsatte som overnatter i politiarrest, skal så langt det er mulig og med nødvendige restriksjoner og begrensninger få oppholde seg i friluft hver dag.

Innsatte som overnatter i politiarrest, skal gis nødvendige toalettartikler og som hovedregel daglig adgang til dusjrom.

Kilde: Forskrift om bruk av politiarrest

Aftenposten fakta

Han fikk hverken dusje, pusse tenner eller luften på fem dager i løpet av de fem første dagene i politiarresten.

Forskrift for bruk av politiarrest slår fast at pågrepne ikke skal sitte mer enn to døgn på glattcelle. Men regelen brytes stadig. Aftenposten skrev i sommer at glattcellereglene ble brutt over 2500 ganger i løpet av ett år mellom 2006 og 2007.

Norge har tidligere fått hard

kritikk fra Europarådets torturovervåkningskomité CPT for bruken av glattcelle.

– Det er helt uholdbart, men ikke uvanlig. Seks døgn er likevel i overkant av hva jeg har opplevd tidligere, sier mannens advokat, Lars Due-Tønnesen.

Prinsipiell kjennelse. Da ankesaken om varetektsfengsling kom opp for Borgarting lagmannsrett i går formiddag, var

ikke dommerne nådige mot politiets praksis og de umenneskelige forholdene på cellen:

– *Varetektsfengsling under slike forhold er etter lagmannsrettens syn fullstendig uakseptabelt og må i seg selv føre til løslatelse, står det i kjennelsen.*

Advokaten sier den prinsipielle kjennelsen fra lagmannsretten vil bli brukt for alt den er verdt.

– **Hvordan kunne dere la mannen sitte på glattcelle i seks døgn?**

– Det er en enkel grunn; mangdel på varetektsplasser, sier politiadvokat Mona Brandmo.

Politiadvokaten forsikrer at de varetektsfengslede skal ha tilnærmet like rettigheter på glattcelle som om de skulle sittet i fengsel.

– **Han ble nektet hygiene og lufting i fem dager?**

– Det må sentralarresten svare for, de har føringer som de skal

overholde. Rutinene må skjerpes, om det har skjedd, sier Brandmo. Politispektør Lars Kruse ved sentralarresten i Oslo sier at det i enkelte tilfeller kan tas personlige hensyn, som dusjing og lufting, når personer blir sittende lenger enn 48 timer.

– Vi er ingen varetektsanstalt, vi er en politiarrest, sier Kruse.

Amnesty International retter skytset mot politikerne.

– Politikerne tar ikke varetektsfengslede rettigheter på alvor. Dette er et tilbakevendende problem som norske myndigheter i lang tid har sagt at de skal rydde opp i. Det handler om penger, om å ha stor nok kapasitet, sier generalsekretær i Amnesty International Norge, John Peder Egenæs.

Da Aftenposten gikk i trykken, satt to andre menn i sentralarresten. På fjerde natten.

jenny.sandvig@aftenposten.no

Strømmer like sterkt som før

Norske forskere går mot sine tidligere utsagn. Frykten for at Golfstrømmen er i ferd med å stoppe opp er grunnløs, viser ny forskning.

HET KLODE

TONE C.S. THORGRIMSEN

– Vi ser ingen endring i styrken på Golfstrømmen de siste femti årene. Det betyr at risikoen for reduksjon kanskje er mindre enn vi fryktet, sier prosjektleder Svein Østerhus ved Bjerknessenteret for klimaforskning. Sammen med forskere fra Danmark, Færøyene og Tyskland har Østerhus undersøkt den norske Atlanterhavsstrømmen – altså de ti prosentene av Golfstrømmen som strømmer inn i Norskehavet.

– Dette er svært overraskende og nesten litt pinlig for oss, for vi har tidligere sagt at den blir svakere, sier Østerhus.

Den gangen målte de tetthetsforskjellen i vannet mellom Nordatlanten og Norskehavet. Tettheten bestemmes av temperatur på vannet og saltnivået; varmer du vann opp, blir det lettere, tar du i salt, blir det tyngre. Tettheten i vannet er redusert i Norskehavet – nå nærmer det seg Atlanterhavsnivå. Derfor mente forskerne strømmingene mellom de to havene blir svakere – og Golfstrømmen svekket.

– Dette stemmer heldigvis

Et varmere Norge vil blant annet få konsekvenser for fiskerinæringen, sier prosjektleder Svein Østerhus.

FOTO: HALLGEIR VÅGENES/SCANPIX

ennå, men viser seg å bare være halve sannheten. Naturen har selv justert for likheten. Havnivået i Norskehavet er nå relativt høyere enn i Atlanterhavet. Dermed er kraften i havstrømmingene like stor som den var før, sier Østerhus. Han mener det interessante er at vi nå ser ut til å få et mye varmere Norge.

– Med kun en mindre reduksjon i strømmen, ville det dempet den globale oppvarmingen i våre områder. Med en konstant strøm, vil vi få det enda varmere, noe som vil få konsekvenser blant annet for fiskerinæringen. Torsken, for eksempel, er sensitiv og trekker nordover om det blir for varmt, sier Østerhus.

I fjor gikk FNs klimapanel ut og varslet at Golfstrømmen kan svekkes med opp til 25 prosent dette århundre.

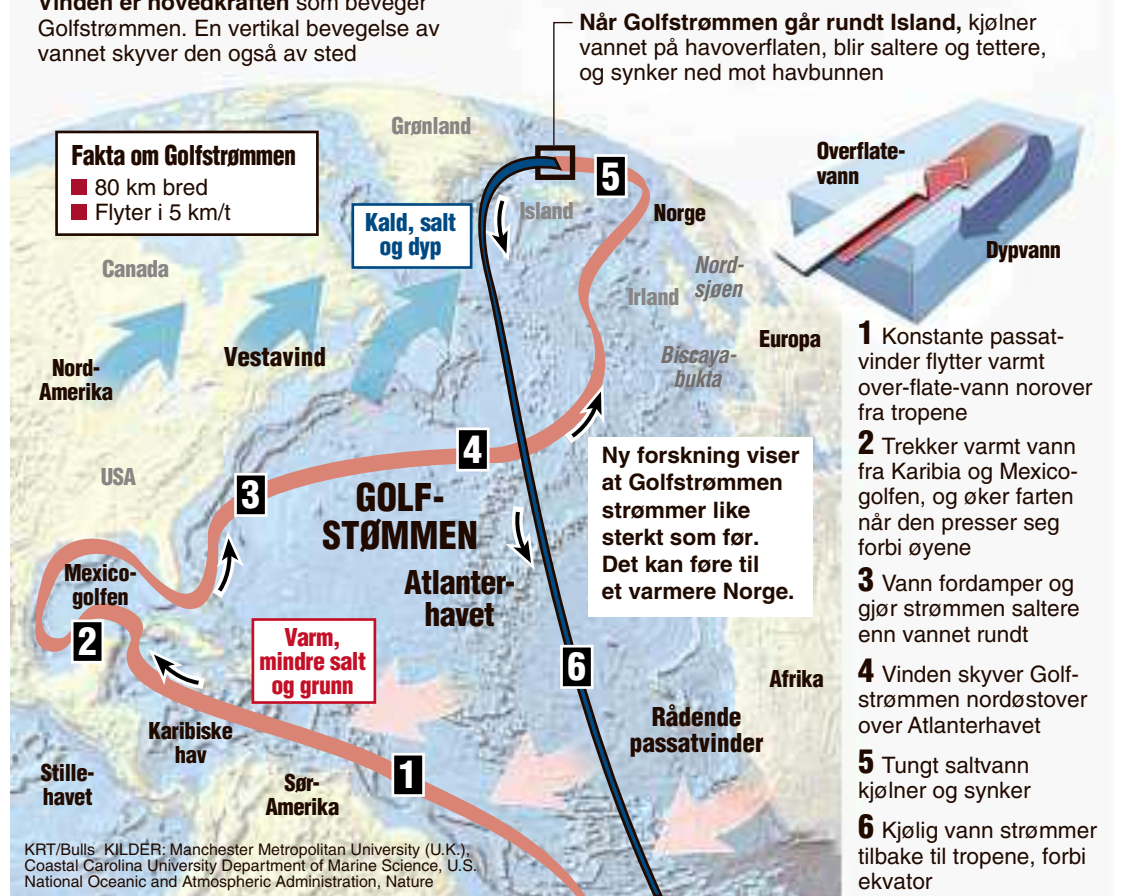
tone.thorgrimsen@aftenposten.no

Golfstrømmen

Atlanterhavets Golfstrøm er en sentral del av et verdensomspennende nettverk av havstrømmer som påvirket klimaet.

Golfstrømmen motorer

Vinden er hovedkraften som beveger Golfstrømmen. En vertikal bevegelse av vannet skyver den også av sted

Blir det varmere i Norge, vil torsken trekke nordover.

FOTO: TRYGVE INDRELIID

Arctic-Atlantic Exchanges

Forskerne i prosjektet har siden 1993 målt intensiteten til havstrømmene over den undersjøiske fjellryggen mellom Grønland og Skottland.

Ved å kombinere målinger av havstrømmenes styrke med resultater fra matematiske modeller, har de vist at havstrømmene har holdt en konstant styrke gjennom de siste 50 år.

Aftenposten Fakta